

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

S. Sayısı : 432

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Ek Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı, Kocaeli Milletvekili Osman Nuri Akyol ve 7 Arkadaşının, Kocaeli Milletvekili Osman Nuri Akyol'un, İçel Milletvekili Edip Özgenç'in, Şanlıurfa Milletvekili Osman Doğan ve 10 Arkadaşının, İstanbul Milletvekili İmren Aykut ve 3 Arkadaşının, 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifleri ve Sağlık ve Sosyal İşler; Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/746, 2/154, 2/166, 2/200, 2/240, 2/273)

T.C.

Başbakanlık

10.3.1986

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K.K. Gn. Md.

18/101-1983/02083

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 4.3.1986 tarihinde kararlaştırılan «506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Ek Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Komisyonlarda ve Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ederim.

Turgut Özal

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Ülkemizin sosyal güvenlik mevzuatında çok önemli bir yeri olan 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununda da; sosyal muhtevalı diğer kanunlarda olduğu gibi, içtimal hayatın gelişmesine paralel olarak değişikliklerin yapılması zarurî olunmuş, ezetimle Kanunun yayımlandığı 29.7.1964 tarihinden bu yana 21 değişiklik gerçekleştirilmiştir.

Çıkan ihtiyaçlara cevap verebilmek ve uygulamadan doğan bazı aksaklıkların sigortalılar lehine giderilmesi için yeni değişikliklerin yapılması uygun bulunmaktadır.

Hükümetimizce hazırlanan bu Kanun Tasarısı da belirtilen anlayış içinde sigortalı, emekli dul ve yetimler ile diğer hak sahiplerinin şikâyetleri, dilekeleri ve temennileri dikkate alınmış ve kanunların uygulanmasında tespit edilen aksamalar göz önünde bulundurulmuştur.

Kanun Tasarısında yer alan başlıca hususlar şunlardır.

1. Köy sınırları içinde kalan ve köylümüzün kendi el emeği, aile yardımlaşması kısmında işçi çalıştırılmak suretiyle yaptığı köy tipi yapılar (köyevi, ahır, samanlık v.b.) Sosyal Sigorta mevzuatı dışına çıkarılmıştır.

Bu uygulama ile Sosyal Sigortalar Kurumu yönünden bir çok bürokratik işlemler ve masraflar kaldırıldığı gibi, ölçümleme sistemi dahilinde mağdur duruma düşen haksız olarak prim ödeme zorunda kalan vatandaşlarımıza da kolaylık sağlanmış olacaktır.

2. Sosyal Sigortalar Kurumundan yaşlılık aylığı alanlara da sigortalı bir işte çalışma hakkı getirilmiştir.

Kanun tasarısında Kurumdan yaşlılık aylığı alanların, bu aylıklarında bir kesilme söz konusu olmaksızın, sigortalı bir işte çalışma hakkı yer almıştır. Bu sigortalılar, çalıştıkları süre içinde 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununda yer alan ve yaşlılık sigortasından aylık alanlara tanınan sağlık sigortası yardımından da hiç bir işleme tabi tutulmaksızın faydalanabileceklerdir.

Bu tür sigortalıların prime esas ücretlerinden Sosyal Güvenlik Destek Primi ödenecektir. Bu primin 2/3'ü işveren hissesi 1/3'ü işçi hissesi olarak tespit edilmiştir.

Kanun Tasarısında % 30 olarak belirlenen Sosyal Güvenlik Destek Priminin bu oranı Bakanlar Kurulu Kararı ile değiştirilebilecektir.

Sosyal Sigortalar Kurumuna ek bir finansman kaynağı yaratacak olan Sosyal Güvenlik Destek Primi ile Kurumun emekli, dul ve yetimlerine daha iyi şartlarda aylık ve gelir ödemesine imkân sağlayacaktır.

Bir anlamda bu yeni uygulama emeklilerin işgücü piyasasında meydana getirdiği mali kaynağın, yine kendilerine dönen bir geliri yaratacağı gibi, iş piyasasında dengeyi koruyacak ve sosyal güvenlik kuruluşlarından emekli olanlar arasında da norm ve standart birliğini yaratacaktır.

3. Askerlik borçlanmasında görülen ve haklı şikâyetlere sebebiyet veren ve hatta çoğu kez suiistimalle-re neden olan «sigortalı bir işte çalışma» mecburiyetide Tasarıda düzenlenen diğer bir husustur.

4. Sosyal Güvenlik Sistemi içinde yer alan «Zamanışımı» kavramı Tasarı ile yumuşatılarak özellikle uzun vadeli sigorta kollarında, sigortalı ve haksahiplerinin haklarının korunması amaçlanmıştır.

5. Sigortalının geçindirmekte yükümlü olduğu kişiler başlığı altında yapılan değişiklik ile çocukların tahsil ve yaş şartları yeniden düzenlenmiş, özellikle kız çocuklarının, sosyal güvenlik anlayışı içinde özelliklerine uygun olarak şartlara tabi tutulmaksızın korunmaları sağlanmıştır.

Geniş kapsamlı ve sosyal amaçla hazırlanan Kanun Tasarısı, sigortalı, emekli, dul ve yetimler ile diğer haksahiplerine yeni haklar sağladığı gibi, şikâyet, dilek ve temennilerini de giderecek niteliktedir.

Tasarının ana amacı Anayasamızın 60 ıncı maddesi gereğince Sosyal Güvenlik ilkesini herkes için daha iyi şartlarda sağlamaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bu Madde ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 3 üncü maddesinin I ınci Bendine (L) fıkrası ilave edilmekte ve II nci Bendinin (C) fıkrası değiştirilmektedir.

I ınci Bendine ilave edilen (L) fıkrası ile; köy sınırları içinde aile fertlerinin çalışması (İMECE usulü) veya kısmen işçi çalıştırılmak suretiyle yapılan köyevi, ahır, dam v.b. inşaatları ile tamirat, tadilat, tesisat işlerinde çalışanlar, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun uygulanmasında kapsam dışı bırakılmıştır.

Ancak fıkrada bu uygulamada istisnalar ayrı ayrı tadat edilmiştir. Şöyleki, köy sınırları içinde dahi olsa, anahtar teslimi, ihale suretiyle başkasına verilen, turistik, ticarî veya dinlenme gayesi ile yapılan inşaat, tamirat, tadilat, tesisat ve benzeri işler (L) fıkrası dışında telakki edilmiştir.

Fıkranın amacı köy sınırları içinde yapılan ve köy vâlesinin ihtiyacı olan ve kendi imkânları ile yaptığı inşaat işlerine istisna getirilerek, bunların 506 sayılı Kanun uygulaması dışında mütalaa edilmesini sağlamaktır.

II nci Bendin (C) fıkrasında yapılan değişiklik ile, kanunla kurulu diğer sosyal güvenlik kuruluşlarından (T.C. Emekli Sandığı, Bağ - Kur ve 506 sayılı Kanunun Geçici 20 nci maddesine tabi Banka ve Sigorta Şirketleri Emekli Sandıkları) malullük veya emeklilik (yaşlılık) aylığı almakta iken 506 sayılı Sosyal Sigortalar

Kanununa tabi bir işte çalışanların, şartları düzenlenmiştir. Belirtilen statüde bulunan sigortalıların 78 inci maddeye göre tespit edilecek prime esas kazançları üzerinden, Sosyal Sigortalar Kurumuna % 30 oranında Sosyal Güvenlik Destek Primi kesilecektir. 63 üncü maddeye atıf yapmak suretiyle düzenlenen fıkra hükmüne göre Sosyal Güvenlik Destek Priminin 2/3'ü işveren hissesi, 1/3'ü işçi hissesi olacaktır. Ayrıca Sosyal Güvenlik Destek primi oranında Bakanlar Kurulu Kararı ile yapılacak değişiklikler bu sigortalılar içinde uygulanacaktır.

Sosyal Güvenlik Destek Primi olarak ödenmiş süreler, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu yönünden sigortalılık süresi sayılmayacağı gibi bu süreler, 2829 sayılı Kanun uygulaması bakımından hizmet birleştirilmesinde de değerlendirilmeyecektir. Ayrıca Sosyal Güvenlik Destek Primi ödemiş bulunan sigortalılar hakkında toptan ödeme şeklinde bir ödeme de yapılmayacaktır.

Ancak, bunların çalıştıkları işlerden dolayı iş kazası veya meslek hastalığına maruz kalmaları durumunda 506 sayılı Kanunun 12 nci maddesinde belirtilen yardımlardan faydalanacaklardır.

12 nci madde. İş kazaları ile meslek hastalıkları halinde sağlanan yardımlar.

Sağlık yardımı yapılması,

Geçici iş göremezlik ödeneği verilmesi

Protez araç ve gereçlerin takılması, onarılması ve yenilenmesi,

Yurt dışında tedavi imkânları,

olarak belirlenmiştir.

İş kazası veya meslek hastalığından dolayı sigortalının sürekli iş göremezlik durumuna düşmesi halinde kendisine gelir bağlanacaktır. Sigortalının iş kazası veya meslek hastalığından dolayı ölüm halinde ise hak sahiplerine gelir bağlanacaktır.

Ancak diğer sosyal güvenlik mevzuatına göre görev malullüğü aylığı bağlanmış olanlar Sosyal Sigortalar Kurumundan yazılı talepte bulunmaları durumunda, takip eden aybaşından itibaren bunlar hakkında 506 sayılı Kanun hükümleri gereği malullük, yaşlılık ve ölümsigortası uygulanacaktır.

Madde 2. — Bu madde ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 60 nci maddesinin (F) fıkrası değiştirilmiştir.

Fıkra hükmünde yapılan değişiklik ile 506 sayılı Kanuna göre sigortalı olanların askerlik borçlanmasında, sigortalı bir işte çalışma şartı kaldırılarak uygulamaya kolaylık getirilmiştir. Ancak 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa göre daha önce sigortalı olanlar, diğer sosyal güvenlik mevzuatına göre tabi bir görevde çalışmaları (memur veya esnaf olmaları) durumunda bu haktan yararlanamayacaklardır.

Fıkra hükmünde yer alan diğer bir hususta sigortalı veya hak sahiplerinin askerlik borçlanması dolayısıyla aylığa hak kazanmasıdır.

Askerlik borçlanmasında tahakkuk eden prim borcunun ödenmesi ile hakkın doğacağı esas unsur olduğu cihetle askerlik borçlanması ile aylık almaya hak kazanan sigortalı veya hak sahiplerine askerlik borçlanmalarını ödediği tarihi takip eden aybaşından itibaren tahsis işlemi yapılacaktır.

Fıkra hükmünde yapılan değişiklikte, hak sahiplerine de ölü sigortalının askerlikte geçen süresi bakımından borçlanma hakkı getirilmesi dolayısıyla dul ve yetimlerin sosyal sigortaları bakımından yeni bir hak verilmiş olmaktadır.

Madde 3. — Bu madde ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 63 üncü maddesi değiştirilmiştir.

63 üncü maddede yapılan değişiklik ile 506 sayılı Kanuna göre yaşlılık aylığı alan emeklilerin, yeni 506 sayılı Kanuna tabi iş işyerinde çalışması durumunda, yaşlılık aylığının ödenmesine devam olunacaktır. 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunundan yaşlılık aylığı alanlardan, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa tabi bir işte çalışanların 78 inci maddeye göre tespit edilen prime esas kazançları üzerinden % 30 oranında Sosyal Güvenlik Destek Primi kesilecektir. Bu primin 2/3'ü işveren hissesi, 1/3'ü sigortalı hissesinden meydana gelecektir.

Madde hükmünde yer alan diğer bir husus ise % 30 olarak belirlenen Sosyal Güvenlik Destek Primi oranı ile sigortalı ve işveren hisselerinin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının teklifi ile Bakanlar Kurulu Kararıyla değiştirilebilme yetkisidir.

Yaşlılık aylığı almakta iken sigortalı bir işte çalışanlar, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununda yaşlılık aylığı alanlar ile bunların eş ve çocukları, ana ve babalarına tanınan sosyal sigorta haklarından aynen yararlanacaklardır. 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun değişik 36 ncı maddesi gelir ve aylık almakta olanlar ile aile bireylerine sağlık yardımı yapılmasını, düzenlemiştir. 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa göre yaşlılık aylığı alanlar, sigortalı bir işte çalışmaları durumunda dahi belirtilen Kanun hükmüne göre sağlık yardımı hakkından hiç bir işleme gerek duyulmaksızın faydalanmaya devam edeceklerdir.

Sosyal Güvenlik Destek Primi ödenmiş süreler 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun uygulanması bakımından sigortalılık süresi sayılmayacak ve 2829 sayılı Kanun hükümlerine göre hizmet birleştirilmesinde de değerlendirilmeyecektir. Ayrıca bu primler toptan ödeme olarak iade de edilmeyecektir.

Ancak bunların çalıştıkları işlerden dolayı iş kazası veya meslek hastalığına maruz kalmaları durumunda 506 sayılı Kanunun 12 nci maddesinde belirtilen yardımlardan faydalanacaklardır.

12 nci maddede iş kazaları ile meslek hastalıkları halinde sağlanan yardımları :
Sağlık yardımının yapılması,
Geçici iş göremezlik ödeneği verilmesi,
Protez araç ve gereçlerin takılması, onarılması ve yenilenmesi,
Yurt dışında tedavi imkanları
olarak belirlenmiştir.

İş kazası veya meslek hastalığından dolayı sigortalının sürekli iş göremezlik durumuna düşmesi halinde kendine gelir bağlanacaktır. Sigortalının iş kazası veya meslek hastalığından dolayı ölümü halinde ise hak sahiplerine gelir bağlanacaktır. Ancak gelir bağlanmada 92 nci madde hükümleri esas alınacaktır.

Madde 4. — Bu madde ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 72 nci maddesinin ikinci fıkrası değiştirilmiştir.

Fıkra hükmünde yapılan değişiklik ile Kurumun sağlık yönetim giderlerinin; yıllık genel gelirleri ile genel yönetim giderleri arasındaki orantı dışında tutulması, öngörülmüştür.

Madde 5. — Bu Madde ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 99 uncu maddesi değiştirilmiştir.

Madde de yapılan değişiklik ile, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununda aksine bir hüküm bulunmaması durumunda iş kazaları ile meslek hastalıkları ve ölüm sigortasından hak kazanılan aylık ve gelirlerin hakkı doğuran yani aylık ve gelir bağlanmasına esas olan olay tarihinden itibaren beş yıl içinde istenmeyen hakların zaman aşımına tabi olacağı ana prensibi dahilinde sosyal güvenliğin genel esprisi içinde, hakları zaman aşımına uğramış olanlara tanınan yeni bir hak ile, bu durumda olanların aylık ve gelirlerinin yazılı istek tarihini takip eden ay başından itibaren başlayacağı öngörülerek, hak sahibi durumunda olup, zaman aşımını sebebiyle mağdur olanların sosyal güvenlik bakımından korunması amaçlanmıştır.

Uzun vadeli sigorta kolları için tanınan bu yeni hak, kısa vadeli sigorta kolları için sigorta tekniği yönünden ana prensibe sadık kalınarak kısıtlı tutulmuştur.

Madde 6. — Bu madde ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 106 ncı maddesinin (b) fıkrası değiştirilmektedir.

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun «Sigortalının geçindirmekle yükümlü olduğu kimseler» başlıklı 106 ncı maddesinin (b) bendi sigortalının kız ve erkek çocukları arasında bir ayırım yapmayarak, haksahipliğini yaş ve eğitim durumuna göre düzenlemiş bulunmaktadır.

Kanun Tasarı ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 106 ncı maddesinin b) bendinin değiştirilmesi öngörülerek, sigortalının bakmakla yükümlü bulunduğu kız çocuklarındaki haksahipliği için istenilen şart kaldırılmaktadır. Bu durumda işkazası ve meslek hastalığı ile malullük, yaşlılık ve ölüm sigorta kollarındaki hükümlere paralel olarak kız çocuklarının, erkek çocuklarına göre daha çok himaye edilmesi sağlanmakta ve sigortalıya bağımlı kaldıkları sürece bunlarasaglık yardımı yapılmasına imkan verilmektedir.

Madde 7. — Bu Madde ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa 2422 sayılı Kanunla eklenen ve «Katsayı ve Gösterge Tablosu» nu düzenleyen Ek Madde 1 yeniden düzenlenmiştir.

Devlet Personel Rejiminde uygulanan Katsayı Gösterge Tablosu sistemine paralel olarak 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununda 29.6.1978 tarih ve 2167 sayılı Kanunla yapılan değişiklik ile Katsayı Gösterge Tablosu sistemine geçilmiş ve bu tarihten sonra Sosyal Sigortalar Kurumunca işçi emeklilerine bağlanan aylık ve gelirler Gösterge Tablosunda tespit edilen derece ve kademelerde tespit edilen rakamlara intibak ettirilerek tespit edilmiştir.

Emekli, dul ve yetimlere ödenen yaşlılık malûliyet ve ölüm aylıkları Gösterge Tablosunda belirtilen rakamların her yıl Bütçe Kanunu ve Bakanlar Kurulu Kararı ile tespit edilen katsayı ile çarpılarak aylık orana göre ödenmesine geçilmiştir.

2167 sayılı Kanun ile yapılan bu düzenlemede, bir gösterge tablosu tespit edilmekle birlikte Gösterge Tablosunda yapılabilecek yeni bir düzenleme yetkisi Bakanlar Kuruluna verilmiştir.

Ancak daha sonra 506 sayılı Kanunda 6.5.1981 tarih ve 2422 sayılı Kanun ile yapılan değişiklik hükmüyle, bu konuda Bakanlar Kuruluna tanınan yetki kaldırılmış, Gösterge Tablosunun düzenlenmesi ancak kanunlarla yapılabılır hale gelmiştir.

2422 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 6.5.1981 tarihinden itibaren;
1981 yılı için 6.5.1981 tarih ve 2422 sayılı Kanun ile,
1982 yılı için 11.12.1981 tarih ve 2564 sayılı Kanun ile,
1983 yılı için 28.1.1983 tarih ve 2795 sayılı Kanun ile,
1984 yılı için 24.10.1983 tarih ve 2934 sayılı Kanun ile,
1985 yılı için 24.10.1983 tarih ve 2934 sayılı Kanun ile
yeniden düzenlemeler yapılarak yürürlüğe konulmuştur.

Madde 8. — Bu Madde ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 135 inci maddesinin başlığı «Tüzük ve Yönetmelikler» şeklinde bu maddenin (B) fıkrasının son bendi ile bu maddede belirtilen ve 506 sayılı Kanunun diğer maddelerinde yer alan «Tüzük» hükümleri; «Yönetmelik» olarak değiştirilmiştir.

Madde 9. — Bu madde ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa iki ek madde eklenmiştir.

Ek madde 1 ile Sosyal Güvenlik Sözleşmeleri ile ilgili olarak prim ödeme sürelerinin tespitinde yönetim kuruluna yetki verilmektedir.

Özellikle İslam ülkelerinde iş üslenen müteahhitlerimiz yanında çalışan Türk işçilerinin bu ülke sigorta mevzuatından istisna kılınarak, bunlar hakkında 506 sayılı Kanun hükümlerinin yeni Türk sigorta mevzuatının uygulanması yönünde Sosyal Güvenlik Sözleşmesi aktedilmesi imkânlarında gelişme sağlanmıştır.

Belirtilen türde Sosyal Güvenlik Sözleşmelerinin uygulanmasına kolaylık sağlamak, işverenlerin cezalı duruma düşmelerini önlemek ve bürokrasiyi belirli ölçüde azaltmak amacıyla 506 sayılı Kanuna bu yönde bir ek madde eklenmiştir.

Ek madde 2 ile sigortalılar ile Kurumdan sürekli işgöremezlik geliri, malullük veya yaşlılık aylığı almakta olanların geçindirmekle yükümlü oldukları çocuklarının ve Kurumdan hak sahibi olarak gelir veya aylık alan çocukların işitme kaybı arızaları nedeniyle kullanmalarına lüzum gösterilen işitme cihazı olmaksızın duyma, konuşma ve öğrenim yapma imkânlarının olmadığı ve ülkemizde ilköğrenimin kanunen zorunlu olduğu hususları dikkate alınarak, öncelikle ve özellikle işitme cihazının temin edilebilmesine imkân sağlamak amacıyla, sözü edilen kimselerin iyileşmelerine yarayacak yahut işgöremezliklerini az çok giderebilmeleri için gerekli görülecek ve türleri ile bu konuda yapılacak ödeme miktarlarına ait esasların Kurumca hazırlanacak yönetmelikle tespit edilecek prötez araç ve gereçlerinin, temininin uygun olacağı görüşü ile bu husus düzenlenmiştir. Sigortalı ve hak sahibine sağlanacak olan bu yardımlarda kendi kusuru hariç 34 üncü maddedeki sağlık süreleri aranmayacaktır.

Geçici madde 1 ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 99 uncu maddesinde yapılan değişikliğe paralel olarak bu Kanundan önce hak sahibi durumunda olanların haklarına işlerlik sağlanmıştır.

Geçici madde 2 ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 3 üncü maddesinin 1 inci bendine eklenen (L) fıkrası ile getirilen yeni düzenlemeye paralel olarak köy sınırları içinde yapılan tamirat, tadilat ve tesisat ve benzeri işler için tahakkuk eden sigorta primlerinin terkinin hükme bağlanmıştır.

Geçici madde 3. — Getirilen madde ile uygulamaya kolaylık sağlamak bürokratik işlemleri azaltmak gayesi ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu hükümlerinin uygulanmasında esas olan Gösterge Tablosunda 31.12.1986 tarihine kadar değişiklik yapma yetkisi Bakanlar Kuruluna tanınmıştır.

Madde 10. — Yürürlük maddesi.

Madde 11. — Yürütme maddesi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 99 uncu Maddesinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Geçici Bir Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Teklifim gerekçesiyle birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Osman Nuri Akyol
Kocaeli

Mustafa Batgün
Kocaeli

Yaşar Albayrak
İstanbul

Nadir Pazarbaşı
Çanakkale

Eyüp Aşık
Trabzon

Burhan Kara
Giresun

Nihat Akpak
Sakarya

Orhan Ergüder
İstanbul

G E R E K Ç E

506 sayılı Yasanın 99 uncu maddesi ölüm sigortalıları haklarının beş yıl içinde istenmemesi halinde zaman aşımına uğrayarak haklarının düşeceği uygulamasını getirmiştir. Ölen sigortalının eşi veya diğer hak sahiplerinin genellikle mevzuatı bilmemezlüklerinden dolayı talepte gecikmeler olmakta ve bazı hak sahipleri Yasanın getirdiği (5) yıl şartını geçirdiklerinden gelire hak kazanmış olmalarına rağmen sonuçta bu uygulama ile mağdur olmaktadır.

Böylece de ölüm sigortalılarından hak sahibi olan kişilerin mükteşep hakları uygulamada ellerinden alınmaktadır. Ölen bir sigortalının geride bıraktığı hak sahipleri Yasanın diğer maddeleri tahsise imkân veriyorsa ne zaman başvurursa vursun talepleri halinde gelirlerini alabilmelidirler.

Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu
Esas No. : 2/154
Karar No. : 28

11 . 4 . 1985

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yüksek Başkanlıkça 18.10.1984 tarihinde Komisyonumuza havale edilen «Kocaeli Milletvekili Osman Nuri Akyol ve 7 Arkadaşının 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 99 uncu Maddesinin Değiştirilmesine ve bu Kanuna Geçici Bir Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Teklifi» Komisyonumuzun 4.4.1985 tarihli 25 inci Birleşiminde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mustafa Kalemli ile Sosyal Sigortalar Kurumu temsilcilerinin de katılmasıyla incelenip görüşüldü.

Teklif ile, iş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık, analık ve ölüm sigortaları haklarından tahsise hak kazanan hak sahiplerine, talep tarihlerini takip eden aybaşından itibaren aylık bağlanması ile Kuruma beş yıl içinde müracaat etmediklerinden dolayı aylık veya gelir bağlanamayanlara, ek süre verilmesi öngörülmektedir.

Teklifin tümü Komisyonumuzca da uygun bulunarak maddelerine geçilmiş 1 ve 2 nci maddeleri iş kazaları, meslek hastalıkları ve ölüm sigortalarını kapsayacak ve bu haktan yararlanamayanlara ek süre verecek şekilde tek madde halinde düzenlenmiş, yürürlük ve yürütme maddeleri de numaralarda bu düzenlemeye paralel değişiklik yapılarak teklifin tümünü değişik bu şekliyle kabul etmiştir.

Raporumuz Plan ve Bütçe Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Mustafa Balcılar
Eskişehir

Başkanvekili
Burhan Kara
Giresun

Sözcü
Mahmut Orhon
Yozgat
İmzada bulunamadı

Kâtip
Hamdi Özsoy
Afyon

Üye
Ahmet Şevket Gedik
Adana
İmzada bulunamadı

Üye
Mehmet Özalp
Aydın

Üye
Nadir Pazarbaşı
Çanakkale
İmzada bulunamadı

Üye
Mehmet Sedat Turan
Kayseri

Üye
Osman Nuri Akyol
Kocaeli

Üye
Talât Sargın
Tokat

Üye
Ali Rıdvan Yıldırım
Tunceli
İmzada bulunamadı

KOCAELİ MİLLETVEKİLİ OSMAN NURİ AKYOL VE 7 ARKADAŞININ TEKLİFİ

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 99 uncu Maddesinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Geçici Bir Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Teklifi

MADDE 1. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 99 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 99. — İş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık, analık ve ölüm sigortaları haklarından tahsise hak kazanan hak sahiplerine talep tarihlerini takip eden aybaşından itibaren 59 ve 68 inci maddelerdeki esaslara göre aylık bağlanır.

Geçici iş görmezlik ödenekleri hakkında da yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.»

MADDE 2. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa aşağıdaki Geçici Madde eklenmiştir.

«Geçici Madde — İş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık, analık ve ölüm sigortaları haklarından tahsise hak kazananlardan 506 sayılı Kanunun 99 uncu maddesi hükmü gereğince beş yıl içinde müracaat etmediklerinden aylık gelir bağlanamayanlar, bir defaya mahsus olmak üzere, Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde müracaat ettikleri takdirde bu Kanun hükümlerinden faydalandırılırlar.»

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

SAĞLIK VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 99 uncu Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi

MADDE 1. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 99 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Zamanaşımı ve hakkın düşmesi

MADDE 99. — Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde iş kazalarıyla meslek hastalıkları ve ölüm sigortalarından hak kazanılan gelir ve aylıklar hakkı doğuran olay tarihinden itibaren beş yıl içinde istenmezse zaman aşımına uğrar. Bu durumda olanların gelir ve aylıkları yazılı istek tarihini takip eden aybaşından itibaren başlar.

İş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasından kazanılan diğer haklar ile hastalık ve analık sigortalarından doğan haklar ise hakkı doğuran olay tarihinden itibaren beş yıl içinde istenmezse düşer.

Geçici iş görmezlik ödeneği yahut herhangi bir ödemeye ilişkin gelir veya aylığını beş yıl içinde almayanların söz konusu ödenek, gelir veya aylıkları ödenmez.

Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce, iş kazaları ile meslek hastalıkları ve ölüm sigortasından gelir ve aylık hakkı düşen ve bu Kanunun yürürlük tarihinde hak sahibi durumunda bulunan veya bu Kanunun yürürlük tarihinde hak sahibi durumunda bulunan veya bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra hak sahibi durumuna girenlerin yazılı olarak Kuruma müracaatları halinde, müracaat tarihini takip eden aybaşından başlanarak gelir veya aylıkları ödenir.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 106 ncı maddesinin (b) bendinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifim ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla,

2 . 11 . 1984

Osman Nuri Akyol
Kocaeli Milletvekili

G E R E K Ç E

Şu anda yürürlükte bulunan hüküm gerek sigortalıların gerekse kurumda sürekli iş görmezlik geliri, malullük veya yaşlılık aylığı almakta olanların öğrenim yapmayan ve 18 yaşını doldurmuş bulunan çocuklarının sağlık yardımlarından yararlanma imkânlarını taşımamaktadır. Teklifimiz evli olmayan ve çalışmayan kız çocuklarının da herhangi bir yaş sınırlaması olmaksızın sağlık yardımlarından yararlanabilmelerini sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunun Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu
Esas No. : 2/166
Karar No. : 19

13 . 2 . 1985

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yüksek Başkanlıkça 14.11.1984 tarihinde Komisyonumuza havale edilen «Kocaeli Milletvekili Osman Nuri Akyol'un; 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 106 ncı Maddesinin (b) Bendinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi» Komisyonumuzun 16.1.1985 tarihli toplantısında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Sosyal Sigortalar Kurumu temsilcilerinin katılımıyla incelenip görüşüldü.

506 sayılı Kanunun 23 ve 68 inci maddelerine göre yaşları ne olursa olsun evli olmayan, hatta evli olmakla beraber sonradan boşanan veya dul kalan kız çocuklarına; Sosyal Sigortaya, Emekli sandıklarına tabi bir işte çalışmamaları veya buralardan gelir veya aylık almamaları şartıyla; sigortalının iş kazası veya meslek hastalığı sonucu veya eceliyle ölümü halinde, gelir veya aylık bağlanmakta, aynı Kanunun 36 ncı maddesine göre de bu kişiler sağlık yardımından yararlanmaktadırlar.

Kanunun 106 ncı maddesine göre; evli olmayan, fakat kendisini geçindiren sigortalı ile birlikte oturan kız çocukları «sigortalının geçindirmekle yükümlü olduğu kişiler» arasında sayılmadığından Kurumun sağladığı sağlık yardımlarından yararlanabilmek için sigortalının ölümünü bekleme gibi bir durumla karşı karşıya kalmaktadırlar.

Ülkemizde 18 yaşını bitirmiş erkek çocukların geçici veya sürekli bir iş bulup çalışma ve geçimleri ile sağlıkları için para ayırma imkânı ana ve babası ile oturmakla birlikte evlenememiş kız çocuklarından daha fazladır. Bu durumda bulunan kız çocukları her türlü sosyal güvenlikten de yoksundur.

Teklif bu nedenlerle Komisyonumuzca uygun bulunmuş; birinci maddesinin birinci satırındaki «veya» kelimesi kanun tekniğine uygun olarak, dördüncü satırındaki «ve Kanunun verdiği yetkiye istinaden» deyimini de, Yargıtay içtihatlarına göre bir kanuna dayanılarak kurulan sandıklar da kanunla kurulmuş sayıldığından (Yargıtay İçtihadı Birleştirme Hukuk Bölümü Genel Kurulu Kararı, Esas No. 1983/1, Karar No. 1983/1)

madde metninden çıkarılmış; yürürlük ve yürütme maddeleri ile teklifin tümü Komisyonumuzca yapılan bu değişikliklerle kabul edilmiştir.

Raporumuz Plan ve Bütçe Komisyonuna gönderilmek üzere saygı ile arz olunur.

Başkan <i>Mustafa Balcılar</i> Eskişehir	Başkanvekili <i>Burhan Kara</i> Giresun	Sözcü <i>Mahmut Orhon</i> Yozgat
Kâtip <i>Hamdi Özsoy</i> Afyon	Üye <i>Ahmet Şevket Gedik</i> Adana	Üye <i>Arsan Savaş Arpacıoğlu</i> Amasya
Üye Nevzat Bıyıklı Artvin İmzada bulunamadı	Üye <i>Mehmet Özalp</i> Aydın	Üye Ertuğrul Gökgün Aydın İmzada bulunamadı
Üye Rafet İbrahimioğlu Bitlis İmzada bulunamadı	Üye <i>Nadir Pazarbaşı</i> Çanakkale	Üye <i>Günseli Özkaya</i> İstanbul
Üye <i>Bilâl Şişman</i> İstanbul	Üye <i>İmren Aykut</i> İstanbul	Üye <i>Mehmet Sedat Turan</i> Kayseri
Üye <i>Osman Nuri Akyol</i> Kocaeli	Üye <i>Mustafa Kılıçaslan</i> Sakarya	Üye <i>Turgut Sözer</i> Sakarya
	Üye <i>Talât Sargın</i> Tokat	Üye <i>Ali Rıdvan Yıldırım</i> Tunceli

KOCAELİ MİLLETVEKİLİ OSMAN NURİ AKYOL'UN TEKLİFİ

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 106 ncı Maddesinin (b) Bendinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 106 ncı maddesinin (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«b) 18 yaşını veya ortaöğrenim yapıyorsa 20 yaşını, yükseköğrenim yapıyorsa 25 yaşını doldurmamış yahut 18 yaşını doldurmuş olup da çalışmayacak durumda malul erkek çocukları ile yaşları ne olursa olsun evli bulunmayan, kanunla ve kanunun verdiği yetkiye istinaden kurulmuş sosyal güvenlik kurumlarına tabi olarak çalışmayan kız çocukları»

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

SAĞLIK VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 106 ncı Maddesinin (b) Bendinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — 17.7.1964 tarih ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 106 ncı maddesinin (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

106. — b) 18 yaşını, ortaöğrenim yapıyorsa 20 yaşını, yükseköğrenim yapıyorsa 25 yaşını doldurmamış olan veya çalışmayacak durumda malul bulunan erkek çocuklar ile yaşları ne olursa olsun evli bulunmayan ve kanunla kurulu sosyal güvenlik kurumlarına tabi bir işte çalışmayan veya buralardan gelir ya da aylık almayan kız çocukları.

MADDE 2. — Teklifin 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Teklifin 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

*Türkiye Büyük Millet Meclisi
Halkçı Parti
Grup Başkanlığı
Sayı : 113*

12 . 2 . 1985

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifim gerekçesiyle ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygıyla arz ederim.

*Edip Özgenç
İçel*

G E R E K Ç E

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 6.3.1981 tarih ve 2422 sayılı Kanunla eklenen ek madde 1'de belirtilen ve 28.1.1983 tarih ve 2795 sayılı Kanunla değişen gösterge tablosu yerine 24.10.1983 tarih ve 2934 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi ile 1.1.1985 tarihinden itibaren uygulanmak üzere yeni gösterge tablosu getirilmektedir.

Gösterge tablosunun düzenlenmesinde, en düşük gösterge rakamı ile en yüksek gösterge rakamı arasındaki oranın artırılması amaçlanmıştır.

Bu gösterge tablosuna geçişte, eski gelir ve aylıkların derece ve kademelerinin yeniden tespiti hususunda bir madde getirilmemiştir. Oysa önümüzdeki dönemlerde de enflasyonun etkisi, tüm gelir ve aylık alanlarda aynı oranda olacaktır. Bu nedenle enflasyondan aynı oranda etkilenecek gelir ve aylıklar arasında farklı oranda artış sağlanması adaletli olmayacaktır.

Adaletin sağlanması için 1.1.1985 tarihinden önce gelir ve aylık alanların gösterge rakamlarında aynı oranda bir artış yapılması öngörülmüştür.

Sosyal Sigortalar Kurumu ile T.C. Emekli Sandığı Kanunu arasındaki farklılığın giderilmesi prensip olarak benimsenmiştir. Bu nedenle, T.C. Emekli Sandığı Kanunu gösterge tablosuna paralel ve en yüksek 1 inci derece 4 üncü kademe ve karşılığı 1 400 olarak alınan bir gösterge tablosu düzenlenmiştir.

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu hükümlerine göre emekli olanlarla 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümleri gereğince emekliye ayrılanlara ödenen farklı sosyal yardımların eşit duruma getirilmesi en adaletli çözüm olacaktır. Bu itibarla, Sosyal Sigortalar Kurumundan emekliye ayrılanlara da 5434 sayılı Kanun hükümleri gereğince emekli maaşı alanlara ödenen miktarda sosyal yardım zammı ödenmesi öngörülmektedir.

506 sayılı Kanunun, 2422 sayılı Kanunla değiştirilen 61 ve 67 nci maddeleri gereğince 1.1.1982 tarihinden itibaren sigortalı ve hak sahiplerine sağlanan yaşlılık veya ölüm aylıklarının hesabında, sigortalının 5 000 günden fazla ödediği her 240 gün prime % 1 artma getirilmiştir. Bu suretle 7 400 gün prim karşılığı aylık oranı % 70 olmaktadır ve 7 400 günden fazla malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödenmiş olması halinde aylık oranı % 71'den % 85'e kadar artabilmektedir.

Sigorta emeklileri arasındaki eşitsizliğin ve haksızlığın giderilmesi için 1.1.1982 tarihinden önce 506 sayılı Kanuna tabi bir göreve girenlerin de bu imkândan yararlanmaları Anayasamızın eşitlik prensibi gereğidir.

İÇEL MİLLETVEKİLİ EDİP ÖZGENÇ'İN TEKLİFİ

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi

MADDE 1. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa 2422 sayılı Kanunla eklenen ve 2934 sayılı Kanunla değiştirilen ek madde 1'e bağlı gösterge tablosu ekteki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 2. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa 2422 sayılı Kanunla eklenen ve 2795 sayılı Kanunla değiştirilen ek madde 5'in (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«a) 506 sayılı Kanun ile ek ve değişikliklerine göre iş kazaları ile meslek hastalıkları, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından gelir veya aylık alanlar ile 991 sayılı Kanunla Kuruma devredilen sandıklar mevzuatına göre aylık alanlara her ay T.C. Emekli Sandığı Kanunu ile ek ve değişikliklerine göre bağlanan emekli, adi malullük, vazife malullüğü, dul ve yetim aylığı alanlara ödenen sosyal yardım zammı kadar sosyal yardım zammı ödenir. Bu ödemeler, Kurum gelir ve aylık ödemesine imkân veren dosyalar esas alınarak yapılır.

Sosyal Sigortalar Kanununa göre gelir veya aylık alanlara ödenecek sosyal yardım zamları Hazinece karşılanır.

Maliye ve Gümrük Bakanlığınca sosyal yardım karşılıkları, ödeme devresine girilmeden evvel, Kurumun yapacağı hesaba göre, belirlenen bankalarda hazır bulundurulur.»

MADDE 3. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE — 1.1.1982 tarihinden önce yaşlılık aylığı bağlananlar ile 1.1.1982'den önce ölen veya 1.1.1982'den önce yaşlılık aylığı bağlanarlardan 1.1.1982'den sonra ölen sigortalılardan ölüm aylığı almakta olan hak sahiplerinin göstergeleri, sigortalının malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim ödeme gün sayısı 7 400 günden fazla ise 61 inci ve 67 nci maddeler hükümleri nazarı itibara alınarak yeniden tespit edilir.

Yeni tespit edilen göstergelere göre hesaplanan aylıklar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden aybaşından itibaren geçerlidir.

GEÇİCİ MADDE — 1.1.1985 tarihinden önce gelir veya aylık almakta olanlar ile gelir veya aylık bağlanmasına hak kazanmış olup da işlemleri 1.1.1985 tarihinden önce tamamlanmamış bulunanların gelir veya aylıklarının hesabında bu Kanunun 1 inci maddesi ile değiştirilen gösterge tablosundaki derece ve kademeler esas alınır.

MADDE 4. — Bu Kanun yayımını takip eden aybaşından itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

GÖSTERGE TABLOSU

K A D E M E L E R

Derece	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	1 382	1 388	1 394	1 400	—	—	—	—	—
2	1 328	1 334	1 340	1 346	1 352	1 358	1 364	1 370	1 376
3	1 274	1 280	1 286	1 292	1 298	1 304	1 310	1 316	1 322
4	1 220	1 226	1 232	1 238	1 244	1 250	1 256	1 262	1 268
5	1 166	1 172	1 178	1 184	1 190	1 196	1 202	1 208	1 214
6	1 112	1 118	1 124	1 130	1 136	1 142	1 148	1 154	1 160
7	1 058	1 064	1 070	1 076	1 082	1 088	1 094	1 100	1 106
8	1 004	1 010	1 016	1 022	1 028	1 034	1 040	1 046	1 052
9	950	956	962	968	974	980	986	992	998
10	896	902	908	914	920	926	932	938	944
11	842	848	854	860	866	872	878	884	890
12	788	794	800	806	812	818	824	830	836

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

17.7.1964 tarih ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bazı Ek Maddeler Eklenmesine dair Kanun Teklifi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Saygularımızla.

7.5.1985

Osman Doğan
Şanlıurfa

Mehmet Bağçeci
Yozgat

Metin Gürdere
Tokat

İsmail Üğdül
Edirne

İsmail Saruhan
Ankara

İsmet Ergül
Kırşehir

M. Kemal Togay
İsparta

Nihat Türker
Afyon

Berati Erdoğan
Samsun

Göksel Kalaycıoğlu
Ankara

Ahmet Remzi Çerçi
Adana

GENEL GEREKÇE

Malullük, yaşlılık ve ölüm toptan ödemesi yapılarak tasfiye edilen hizmetlerin sigortalının haksahiplerince ihya edilebilmesi için, bu hizmetler toplamının yaşlılık aylığı bağlanmasına yeterli olması şartı aranmaktadır.

Yaşlılık aylığı bağlanabilmesi için aranan asgari sigortalılık süresi 15 yıl, prim ödeme gün sayısı ise 3600 gündür. Oysa sigortalılık süresi 5 yıl olan ve toplam 900 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödeyen sigortalının haksahiplerine 506 sayılı Kanunun 66 ncı maddesi gereğince ölüm aylığı bağlanabilmektedir.

Hizmetleri toptan ödeme yapılarak tasfiye edilen sigortalılar ile hizmetleri mahfuz bulunan sigortalıların haksahiplerinin sosyal güvenliklerinin sağlanmasında bu kadar farklı şartlar aranması eşitsizliğe neden olmaktadır. Bu itibarla, 506 sayılı Kanuna 2167 sayılı Kanunun 14 üncü maddesi ile eklenen Ek 5 inci maddesinin (b) fıkrası, toptan ödeme yapılarak tasfiye edilen hizmetler toplamının, ölüm aylığı bağlanmasına yeterli halinde ihya edilmesine imkân verecek şekilde yeniden düzenlenmelidir.

Askerlik borçlanması hakkı, sigortalı olarak çalışmakta olan, isteğe bağlı sigortaya veya topluluk sigortasına devam edenlere verildiğinden, işyerinden ayrılmış bulunan sigortalı askerlik borçlanması hakkından yararlanamamakta ve bu hakkı elde edebilmek için, yeniden işe girmek durumunda kalmakta ve çoğunlukla iş bulamadıklarından muvazaalı olarak sigortalı gösterilmektedirler.

Muvazaa ihtimali karşısında Kurumca yaptırılan müfettişlik tahkikatları sonucunda ise, genellikle borçlanma işlemlerinin iptali cihetine gidilmekte, ancak, ilgili sigortalılar ya tekrar işe girerek yeniden borçlanma talebinde bulunmakta ya da mesele dava konusu olmaktadır. Her iki halde de sonuçta borçlanma işleminin ikmal edilmesine karşın, sigortalının mağduriyeti ve kurum personelinin fuzulî işgücü ve zaman kaybı söz konusu olmaktadır.

Bu itibarla, borçlanma müracaatının yapıldığı tarihte sigortalı işte çalışmakta olma şartı kaldırılmalı ve ilgililerin bu uygulamadan doğan mağduriyetleri ile, işgücü ve zaman kaybı önlenmelidir.

Öte yandan, askerlik süresinin tamamının borçlanması ve borç tutarının en geç iki yıl içinde ödenmesi hükme bağlandığından, bu süre içinde borcun bir bölümünün ödenmemesi, borçlanma işleminin tümünden ip-

talini gerektirmektedir. Bu hüktüm, askerlik süresinin ödenen miktarla orantılı bölümünün geçerli sayılmasını sağlayacak şekilde düzenlenmelidir.

Maddede, er olarak silah altında geçen süreler ile yedek subay okulunda geçen sürelerin borçlandırılacağı belirtilmiş, ancak ihtiyat er olarak silah altına alınanların, silah altında geçen sürelerinin borçlandırılıp borçlandırılmayacağı hususuna açıklık getirilmemiştir. Bu nedenle ihtiyat döneminde er olarak silah altında geçen sürelerin borçlandırılabilmesi hususu maddede açıkça belirtilmelidir.

Ölen sigortalının haksahiplerine doğrudan borçlanma hakkı verilmemiş haksahiplerinin borçlanmadan yararlanabilmesi sigortalının sağlığında borçlanma talebinde bulunmuş olmasına bağlanmıştır.

Sigortalının sağlığında yazılı istekte bulunmuş olması hususu, borçlanma işleminin şekil şartlarından olup, sağlığında müracaatı bulunmayan sigortalıların haksahipleri ile, müracaatı bulunan sigortalının haksahipleri arasında açık bir eşitsizlik söz konusu olduğundan konu sürekli olarak mahkemelere intikal etmiş ve yargıtaya da onaylanarak kesinleşen mahkeme kararları, sağlığında müracaatı bulunmayan ancak ölüm tarihinde sigortalılık vasfı devam eden sigortalının haksahiplerinin de askerlik borçlanması yapabilecekleri hususunda yoğunlaşmıştır.

Yasa da aksine hüktüm bulunmasına rağmen, Kurum, uygulamasını Yargıtay kararları doğrultusunda değiştirmiştir. Ancak, ölüm tarihinde sigortalılık niteliğinin yitirilmemiş olması şartı arandığından, işyerinden ayrıldıktan bir gün sonra ölen sigortalının haksahipleri borçlanmadan, dolayısıyla sosyal güvenlik hakkından yararlanamamakta ve meseleye hakça bir çözüm getirilememiş olmasının rahatsızlığı devam etmektedir.

O halde, askerlik borçlanması hakkı, sigortalının haksahiplerine doğrudan yasa ile verilmeli ve mevcut uygulamadan kaynaklanan eşitsizlikler ve mağduriyetler giderilmelidir.

Diğer taraftan, askerlik borçlanması karşılığında alınan prim tutarının sigortalının genelde ödeme gücü içinde bulunan dul ve yetimlerinin müracaatı halinde, bağlanacak ölüm aylıklarından uygun taksitlerle kesilmesi esası getirilmeli ve taksitle ödeme şekli bağlanacak ölüm aylığının başlangıcını değiştirmemelidir.

Mevcut uygulama gereğince askerlik borçlanmasından yararlanamadıklarından hizmet yetersizliği nedeniyle ölüm toptan ödemesi almış olanlar, haksahibi nitelikleri devam ediyorsa tasfiye edilen hizmetleri ihya ederek, askerlik borçlanması ile ilgili yeni haklardan yararlandırılmalıdır.

Sigortalının haksahiplerince askerlik borçlanması yapıldıktan sonra hak kazanılan ölüm aylıklarının ödenmesine başlanacağı tarihin tespitinde ayrıcalık getirilmemeli ve 506 sayılı Kanunun 99 uncu maddesi de dikkate alınarak bu Kanunun 70 inci maddesine göre tespit edilmelidir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — 506 sayılı Kanuna 2167 sayılı Kanunun 14 üncü maddesi ile eklenen Ek 5 inci maddenin (b) fıkrası değiştirilerek 2829 sayılı Kanunun hizmetlerin ihyasına ilişkin hükümleri ile paralellik sağlamak, mahlulluk, yaşlılık ve ölüm sigortalarından toptan ödeme yapılarak tasfiye edilen hizmetler toplamının ölüm aylığı bağlanmasına yeterli olması halinde haksahiplerince ihya edilerek ölüm aylığı bağlanmasına imkân yaratmak amacı ile sevk edilmiştir.

Madde 2. — a) Ek birinci madde ile; Borçlanma talebi sırasında, sigortalının 506 sayılı Kanuna tabi olarak çalışmakta olması şartı kaldırılarak ilgililerin mağduriyetlerinin önlenmesi amaçlanmıştır.

Diğer taraftan, sağlığında borçlanma talebi olmayan sigortalının haksahiplerine de askerlik borçlanması hakkı verilerek, hizmet yetersizliği nedeniyle ölüm aylığı bağlanamayanların ölüm aylığına hak kazanmalarına imkân sağlanmaktadır.

Öte yandan, borcun bir bölümünün yasal süresi içinde ödenmemesi halinde, ödenen miktarla orantılı olarak askerlik süresinin bir bölümünün geçerli sayılması esası getirilmektedir.

Ayrıca, askerlik süresinin haksahiplerince borçlanılmasında, aylığın başlangıcı değiştirilmeksizin borç tutarının bağlanacak ölüm aylığından mahsubedilmesine imkan verilmektedir.

b) Ek ikinci madde ile; Sigortalının askerlik süresinin haksahiplerince borçlanılmasından sonra doğacak ölüm aylıklarının ödenmesinde 99 uncu madde hükmünün nazara alınması amaçlanmaktadır.

c) Ek üçüncü madde ile; Askerlik borçlanması hakkından yararlanmadıkları için hizmet yetersizliği nedeniyle ölüm sigortasından toptan ödeme almış bulunan haksahiplerinin de, haksahibi olma niteliklerini kay-

betmemiş veya kaybetmiş olmakla beraber sonradan bu nitelikleri yeniden kazanmış olmak şartı ile toptan ödemeyi ihya etmek ve askerlik borçlanması yapmak suretiyle ölüm aylığından yararlanmalarına imkân sağlanmaktadır.

d) Ek dördüncü madde ile; Beş yıl içinde müracaat etmedikleri için 99 uncu maddeye göre gelir veya aylık hakkı düşenlerin de haksahibi olma niteliklerini kaybetmemiş veya kaybetmiş olmakla beraber sonradan bu nitelikleri yeniden kazanmış olmak şartı ile ve ölüm aylığı bağlanması için ölüm tarihinde yürürlükte olan şartlarda sonradan meydana gelen değişiklikler nazara alınmaksızın, 99 uncu maddenin yeniden düzenlenmesi ile gelen haklardan yararlandırılmaları amaçlanmaktadır.

ŞANLIURFA MİLLETVEKİLİ OSMAN DOĞAN VE 10 ARKADAŞININ TEKLİFİ

506 Sayılı S. S. Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bazı Ek Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Teklifi

MADDE 1. — 506 sayılı Kanuna 2167 sayılı Kanunun 14 üncü maddesi ile eklenen ek 5 inci maddesinin (b) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

b) Malullük, yaşlılık ve ölüm toptan ödemesi yapılmak suretiyle tasfiye edilmiş veya tasfiye edilecek hizmetler toplamının ölüm aylığı bağlanmasına yeterli olması halinde hak sahiplerince,

Toptan ödenen primlerin tamamı, alındıkları tarihten yatırılacakları güne kadar hesaplanacak % 5 faizi ile birlikte bir defada kuruma ödendiği takdirde, hizmetler ihya edilir.

MADDE 2. — 506 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin (F) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

F) 506 sayılı Kanuna göre tescil edilmiş bulunan sigortalıların, muvazzaf ve ihtiyat askerlikte er olarak, yedek subaylıkta yedek subay okulu öğrencisi olarak geçen sürelerinin tamamı, ya da bir bölümü sigortalının veya haksahiplerinin yazılı müracaatı halinde borçlandırılır.

a) Askerlik süresinin ilgili askerlik şubesinden alınacak belge ile tevsik edilmesi,

b) Bu sürenin diğer sosyal güvenlik kurumlarında borçlandırılmamış olması,

c) İlgililere, sosyal güvenlik kurumlarında malullük, yaşlılık (emeklilik) ve ölüm aylığı bağlanmamış bulunması,

d) 506 sayılı Kanunun 78 inci maddesi ile tespit edilen prime esas kazancın alt sınırının müracaat tarihindeki tutarı üzerinden hesaplanacak malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi tutarının ilgililere tebliğ tarihinden itibaren iki yıl içinde kuruma ödenmesi, şarttır.

e) Borcun tümünün süresi içinde ödenmemesi halinde, askerlik süresinin ödenen primle orantılı bölümü geçerli sayılır. Bakiye borcunu süresi geçtikten sonra ödemek isteyenler, prime esas kazancın alt sınırının ödeme tarihindeki tutarı üzerinden ve bir defada öderler.

Borçlandırılan hizmetler, sigortalının hizmetlerine katılır. Sigortalılık süresinin başlangıç tarihinden önceki sürelerin borçlandırılması halinde, sigortalılık süresinin başlangıcı borçlandırılan süre kadar geriye götürülür.

Askerlik süresinin hak sahiplerince borçlanılmasında, borç tutarı ilgililerin talebi halinde bağlanacak ölüm aylığından mahsubedilebilir.

MADDE 3. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa aşağıdaki Ek Maddeler eklenmiştir.

EK MADDE 1. — Askerlik süresinin hak sahiplerince borçlanılmasından sonra bağlanacak ölüm aylığının başlangıç tarihi, bu Kanunun 70 inci maddesindeki esaslara göre tespit edilir. Şu kadar ki, aylığın ödenmesinde bu Kanunun 99 uncu maddesi hükmü uygulanır.

EK MADDE 2. — Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce ölüm sigortasından toptan ödeme yapılmış bulunanlardan, bu Kanunun yürürlük tarihinde hak sahibi durumunda bulunan veya bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra hak sahibi durumuna girenler, toptan ödeme yapılarak tasfiye edilen hizmetlerin tümünü ihya etmek şartı ile askerlik borçlanması hakkından yararlanırlar.

MADDE 4. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 63 üncü maddesinin değiştirilmesi hakkındaki kanun teklifimiz ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımızla arz ederiz.

Dr. İmren Aykut

İstanbul

Abdurrâhman N. Kara'a

Kütahya

Osman Bahadır

Trabzon

Haydar Koyuncu

Konya

GEREKÇE :

T.C. Emekli Sandığı ve Bağ - Kur'dan emekli olan herkes, iş temin ettiği ve bir iş yeri açtığı takdirde emekli maaşları kesilmeden çalışabilmektedir.

Sosyal Sigortalar kurumundan emekli olan bir sigortalı ise, herhangi bir işte çalıştığı veya iş yeri açtığı takdirde, çalışmaya başladığı andan itibaren yaşlılık aylığı derhal kesilmektedir. Dolayısıyla, sigorta emeklisi müşkül duruma düşmektedir. Zira; en üst düzeyden emekli olan işçinin emekli aylığı bu günün şartlarına tabi emeklilerin aylıklarından düşük düzeyde bulunmaktadır. Bu itibarla günlük geçimlerini kolaylaştırmak için iş bulup çalışmak zarureti doğmaktadır. Bu mecburiyetten dolayı iş bulup çalışmak zorunda kalan sigorta emeklisi ister istemez çalıştığını ilgili ve yetkililerden gizlemektedir. Gizlice çalışmaktan mütevellit suç işlemektedir veya mevzuatlara uygunluğu sağlamak için bir takım zorlamalı formüller aramaktadır. Gizli çalıştıkları tespit edilen sigorta emeklileri cezalandırılmaktadır.

Kanunlar, fiili ihtiyaçlar nedeniyle yapıldığına göre; aç kalmamak ve günlük geçimini sağlayabilmek için iş temin eden bir sigorta emeklisi hastalık sigortası primlerini ödemek suretiyle çalışmalarının temini sağlanmalıdır.

Bu konu, gerçekleştirildiği takdirde, muhtelif sosyal güvenlik kurumlarından emekli olan emeklilerle hiç değilse kısmen eşitlik sağlanmış olacaktır.

Ayrıca, Anayasamızın 10. maddesinde yer alan; hiç bir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz, hükmü doğrultusunda; bu konu ele alındığı takdirde; eşitlik ilkesine uygun biçimde bir düzenleme getirilmiş olacaktır.

Konunun bu şekilde yürürlüğe girmesi halinde Sosyal Sigortalar Kurumunun maddi yönden herhangi bir kaybı olmayacaktır. Bilakis, kaçak çalışma ortadan kalkınca sigorta primlerinden gelir sağlamış olacaktır.

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ İMREN AYKUT VE 3 ARKADAŞININ TEKLİFİ

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 63 üncü Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 63 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Aylığın kesilmezliği ve yeniden aylık bağlanması :

Madde 63. — Yaşlılık aylığı alınmakta iken sigortalı bir işte çalışanlar yazılı talepte bulunmadıkça almakta oldukları yaşlılık aylıkları kesilmez.

Sigortalı bir işte çalışmaya başlayıpta yaşlılık aylığının durdurulmasını isteyen ve her ne sebeple olursa olsun işten ayrılanlardan tekrar yaşlılık aylığı bağlanması talebinde bulunanlar için yazılı istek tarihine göre yeniden yaşlılık aylığı hesaplanır ve bu aylık eski yaşlılık aylığından fazla ise yeni aylık üzerinden ödeme yapılır.

Yürürlük

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu

T.B.M.M.

Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu

Esas No. : 1/746,2/200,2/240,2/273

Karar No. : 12

28.3.1986

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yüksek Başkanlıkça Komisyonumuza havale edilen; 1/746 Esas Sayılı «Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Ek Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı» ile 2/200 Esas Sayılı «İçel Milletvekili Edip Özgenç'in 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi», 2/240 Esas Sayılı «Şanlıurfa Milletvekili Osman Doğan ve 10 Arkadaşının; 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bazı Ek Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Teklifi», 2/273 Esas Sayılı «İstanbul Milletvekili İmren Aykut ve 3 Arkadaşının; 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 63 üncü Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi», ilgileri nedeniyle İçtüzüğü'nün 36 ncı Maddesine göre birleştirilip 1/746 Esas Sayılı Kanun Tasarısı esas alınarak, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mustafa Kalemli, Bakanlık, Sosyal Sigortalar Kurumu, İşçi ve İşveren temsilcilerinin de katılımıyla Komisyonumuzun 13.3.1986 tarihli 14 ve 20.3.1986 tarihli 15 inci Birleşimlerinde incelenip görüşülmüştür.

Tümü Komisyonumuzca benimsenen Tasarının maddelerinde yapılan değişikliklerle tekliflerin, tasarının maddeleri ile olan ilişkileri ve tekliflerin benimsenip tasarıya eklenen hükümleri aşağıda sıra ile gösterilmiştir.

Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 506 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin yürürlükteki (F) fıkrasında değişiklik yapılmasını öngören 2 nci maddesi ile 2/240 Esas Sayılı teklifin 2 nci maddesi birlikte müzakere edilmiş; teklif sahibinin de katılımıyla, tasarının 2 nci maddesinin birinci paragrafının son cümlesinde yer alan «primlerinin tamamını» deyimini «primlerini» şeklinde değiştirilmiş ve paragrafta «2 yıl içerisinde ödenmeyen borçlanma süreleri hizmetten sayılmaz» cümlesi eklenmiş; teklif maddesinde yer alan diğer hususlar maddede yapılan bu değişikliklerle karışılmış olduğu ifade edildiğinden madde Komisyonumuzca değişik bu şekliyle kabul edilmiştir.

Tasarının 506 sayılı Kanunun 63 üncü maddesini değiştirmeyi öngören üçüncü maddesi ile 2/273 Esas Sayılı teklifin 1 inci maddesi esas itibarıyla benimsenmiş; tasarının 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan % 30 oranı % 24, 1/3 sigortalı hissesi 1/4, 2/3 olan işveren hissesi ise 3/4 olarak değiştirilmiş ve tasarının ikinci fıkrası metinden çıkarılmıştır.

2/273 Esas Sayılı teklif 1 inci maddesi de esas itibarıyla kabul edildiğinden söz konusu 63 üncü maddenin yeniden düzenlenme ihtiyacı hâsıl olmuş ve uygulamada yanlış anlaşılmalara sebebiyet vermemek için maddenin yeni şeklinin gerekçesi de aşağıda açıklanmıştır.

Madde değişikliğinde 63 üncü madde iki fıkra halinde düzenlenmiştir.

(A) Fıkrasında yapılan düzenleme ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa göre yaşlılık aylığı alan emeklilerin 506 sayılı Kanuna tabii sigortalı bir işte çalışmaya yeniden başlamaları durumunda, yaşlılık aylıkları çalışmaya başladıkları tarih itibarıyla kesilecektir.

Yaşlılık aylığı kesilen emeklinin çalıştığı sürece 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 78 inci maddesine göre prime esas kazancı üzerinden 73 üncü maddeye göre işkazası, meslek hastalığı, analık, hastalık, yaşlılık, malulliyet ve ölüm sigortaları primleri, sigortalı ve işveren hisseleri oranında hesaplanarak işveren ve sigortalılarınca 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu hükümlerine göre ödenecektir.

Bu durumda olan emekli, çalıştığı süre içinde, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa göre, hizmet aktine istinaden çalışan normal bir sigortalı olacağından, bu Kanunda belirtilen sosyal sigorta haklarının hepsinden faydalanabilecektir.

Ancak yaşlılık aylığı almakta iken, yaşlılık aylığı kesilerek çalışmaya başlayan emekli, Kurumdan yazılı talepte bulunması halinde kendisine hesaplanacak yaşlılık aylığı tekrar, talep tarihini takip eden aybaşından itibaren bağlanarak, ödenecektir.

Fıkra düzenlemesinde yeniden hesaplanarak bağlanacak yaşlılık aylığı için Kuruma ek bir görev daha verilmiştir.

Buna göre Kurum emekli sigortalının, yeni çalışma durumunu ve prime esas kazanç ücretini esas alarak yeniden yaşlılık aylığı hesaplayacaktır. Bu yeni yaşlılık aylığı bağlanan eski aylığından fazla olması halinde kendisine yeni yaşlılık aylığı bağlanacaktır. Bağlanan eski aylığı, hesaplanan yeni aylığından fazla olması durumunda eski aylığı ödenmesine devam edilecektir.

Ancak eski aylığın hesaplanmasında sigortalının son çalışma durumu da göz önüne alınarak, sigorta primi ödenmiş süreler 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 61 inci Maddesinin (A) fıkrasının (a) bendine göre aylık bağlama oranı olarak değerlendirilecektir. Yani, yaşlılık aylığı kesilmek suretiyle bir işte çalışan kişiye, prime esas kazancı, sigortalı süreleri esas alınarak yapılan hesaplamada eski yaşlılık aylığı fazla olması sebebiyle bu aylık bağlanacak ise, bu eski aylığının hesaplanmasına esas aylık bağlama oranının tespitinde 240 gün esas nispetinde 1 puan artırılması hususu göz önünde tutulacaktır.

(B) fıkrası ile 506 sayılı Kanuna göre yaşlılık aylığı alan emeklilerin, 506 sayılı Kanuna tabi bir işyerinde yeniden çalışmaya başlaması durumunda, yazılı talepte bulunmaları halinde yaşlılık aylığının ödenmesine devam olunacaktır. 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa tabi bir işte çalışanların 78 inci maddeye göre tespit edilen prime esas kazançları üzerinden % 24 oranında Sosyal Güvenlik Destek Primi kesilecektir. Bu primin 3/4'ü işveren hissesi 1/4'ü sigortalı hissesinden meydana gelecektir.

Yaşlılık aylığı almakta iken sigortalı bir işte çalışanlar, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununda yaşlılık aylığı alanlar ile bunların eş ve çocukları, ana ve babalarına tanınan sosyal sigorta haklarından aynen yararlanacaklardır. 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun değişik 36 ncı maddesi gelir ve aylık almakta olanlar ile aile bireylerine sağlık yardımı yapılmasını düzenlemiştir. 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa göre yaşlılık aylığı alanlar, sigortalı bir işte çalışmaları durumunda dahi belirtilen Kanun hükmüne göre sağlık yardımı hakkından hiç bir işleme gerek duyulmaksızın faydalanmaya devam edeceklerdir.

Fakat, Sosyal Güvenlik Destek Primi ödenmiş süreler 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun uygulanması bakımından sigortalılık süresi sayılmayacak ve 2829 sayılı Kanun hükümlerine göre hizmet birleştirilmesinde de değerlendirilmeyecektir. Ayrıca bu primler toptan ödeme olarak vade de edilmeyecektir.

Ancak bunların çalıştıkları işlerden dolayı iş kazası veya meslek hastalığına maruz kalmaları durumunda 506 sayılı Kanunun 12 nci maddesinde belirtilen yardımlardan faydalanacaklardır.

12 nci maddede iş kazaları ile meslek hastalıkları halinde sağlanan yardımları;

Sağlık yardımının yapılması,

Geçici iş göremezlik ödeneği verilmesi,

Protez araç ve gereçlerin takılması, onarılması ve yenilenmesi,

Yurt dışında tedavi imkânları,

olarak belirlenmiştir.

İş kazası veya meslek hastalığından dolayı sigortalının sürekli iş göremezlik durumuna düşmesi halinde kendine gelir bağlanacaktır. Sigortalının iş kazası veya meslek hastalığından dolayı ölümü halinde ise hak sahiplerine gelir bağlanacaktır. Ancak gelir bağlanmada 92 nci madde hükümleri esas alınacaktır.

Maddede yer alan son düzenleme emekli sigortalının çalışır iken (A) ve (B) fıkralarında yer alan haklardan kendi isteği durumunda faydalanabilmesini sağlamak amacıyla yöneliktir.

Tasarının 4, 5 ve 6 ncı maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 8 inci maddesi Komisyonumuzca 7 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

2/240 Esas sayılı teklifin 1 inci maddesi 8 inci madde olarak müzakere edilmiş, verilen daha geniş kapsamlı bir önerenin de kabulü ile değişik madde tasarıya 8 inci madde olarak eklenmiştir.

Maddede yapılan yeniden düzenleme ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunundan önceki kanunlar ile, bu Kanun hükümlerine göre yaşlılık veya ölüm aylığına hak kazanamaması sebebiyle ödedikleri sigorta primleri toptan ödeme olarak geri alanlardan, yeniden bu Kanuna tabi bir işte çalışanlar veya ölümleri

halinde hak sahipleri, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununda yeni yapılan düzenlemelere göre, varsa diğer sosyal güvenlik kuruluşlarında da geçen hizmet süreleri de birleştirilmek suretiyle aylık tahsisine hak kazanabiliyorlar ise, toptan ödeme olarak aldıkları primleri, kanunî faizi ile birlikte ödemeleri durumunda sosyal güvenlik haklarının tekrar ihyası imkânı kendilerine sağlanmıştır.

Tasarının 7 nci maddesi Komisyonumuzca 9 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

2/200 Esas sayılı teklifin 2 nci maddesi Beşinci Beş Yıllık Planda yer alan «Sosyal sigorta kuruluşlarına karşılığı olmaksızın sosyal yardım niteliğinde ödemeler getirilmeyecektir.» «Sosyal sigorta kuruluşlarının sigorta hizmetlerinin nimet-külfet dengesi içinde kendi yapısı dahilinde karşılanmasının esas olacağı ve Devlet tarafından sübvansiyon yapılamayacağı» ilkeleri karşısında, Komisyonumuzca kabul edilmemiştir.

Gerek tasarının 5 inci maddesi ile yeniden düzenlenen 506 sayılı Kanunun 99 uncu maddesi, gerekse Kanuna 2167 sayılı Kanunla eklenen ek madde 5'de yapılan değişiklik ve bu Kanunun geçici 1 inci maddesinin kabulü ihtiyaca cevap verdiğinden 2/240 Esas sayılı teklifin ek maddelerinin müzakeresine Komisyonumuzca gerek görülmemiştir.

2/200 Esas sayılı teklifle 506 sayılı Kanuna eklenmek istenen geçici madde ile 1.1.1982 tarihinden önce yaşlılık aylığı bağlananlar ile ölüm aylığı alanların prim ödeme gün sayısı 7 400 günden fazla ise bunlara 506 sayılı Kanunun 61 ve 67 nci maddelerinin uygulanması öngörülmektedir.

Sosyal Sigortalar Kurumundan aylık alan yüzbin dolayında emekli, dul ve yetimi ilgilendiren bu Kanunun ciddi olarak incelenmesi ve intibakının yapılabilmesi için, her şeyden önce, işlemlerine başlanmış olan Bilgi İşlem Merkezi kayıtlarının tamamlanması gerekmektedir.

Bu bilgi işlem kayıtları tamamlanmadan bu konuda kanunî düzenlemeye gidilmesi bazı haksız uygulamalara sebebiyet vereceğinden madde Komisyonumuzca benimsenmemiştir.

Tasarının geçici 1, 2 ve 3 üncü maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

2/200 Esas sayılı teklifin gösterge tablosuyla ilgili 1 inci maddesi tasarının geçici 3 üncü maddesi ile gösterge tablosunda değişiklik yapma yetkisi Bakanlar Kuruluna verildiğinden reddedilmiştir.

2/200 Esas Sayılı teklifin geçici maddesi, gösterge tablosuyla ilgili maddesi reddedildiğinden Komisyonumuzca benimsenmemiştir.

Tasarının yürürlük ve yürütme maddeleri 11 ve 12 nci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz havalesi gereği Plan ve Bütçe Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
Mustafa Balçılar	Burhan Kara	Mehmet Özalp
Eskişehir	Giresun	Aydın
Kâtip	Üye	Üye
Hamdi Özsoy	Vehbi Batuman	A. Şevket Gedik
Afyon	Adana	Adana
Üye	Üye	Üye
A. Savaş Arpacıoğlu	Nevzat Bıyıklı	Ertuğrul Gökğün
Amasya	Artvin	Aydın
Söz hakkım mahfuzdur		
Üye	Üye	Üye
Nadir Pazarbaşı	İmren Akyut	F. Şakir Öğünç
Çanakkale	İstanbul	İstanbul
	(İmzada bulunamadı)	
Üye	Üye	Üye
N. Mehmet Kaşıkçı	O. Nuri Akyol	Talat Sargin
Kayseri	Kocaeli	Tokat
	(İmzada bulunamadı)	(İmzada bulunamadı)

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No. : 1/746, 2/200,

2/240, 2/273, 2/154, 2/166

Karar No. : 27

17 . 4 . 1986

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 10 Mart 1986 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve ön havalesi uyarınca «Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu» nda görüşüldükten sonra Komisyonumuza havale edilen «506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Ek Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı»; 2/200 Esas sayılı İçel Milletvekili Edip Özgeçen'in «506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi»; 2/240 Esas sayılı Şanlıurfa Milletvekili Osman Doğan ile on arkadaşının «506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bazı Ek Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Teklifi»; 2/273 Esas sayılı İstanbul Milletvekili İmren Aykut ile üç arkadaşının «506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 63 üncü Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi» ile aynı komisyonca görüşülerek daha önce Komisyonumuza havale edilmiş bulunan Kocaeli Milletvekili Osman Nuri Akyol'un 2/166 Esas sayılı «506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 106 ncı Maddesinin (b) Bendinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi» ve Kocaeli Milletvekili Osman Nuri Akyol ve yedi arkadaşının 2/154 Esas sayılı «506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 99 uncu Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Geçici Bir Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Teklifi» aynı mahiyette görülerek, İçtüzüğü'nün 36 ncı maddesi uyarınca birleştirilmek suretiyle Komisyonumuzun 16 Nisan 1986 tarihinde yaptığı 49 uncu birleşimde, teklif sahibi ve Hükümet temsilcilerinin katılımıyla incelenip görüşüldü.

Bilindiği gibi, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu ile, çalışan geniş bir kesimin sosyal güvenlikleri ve hakları teminat altına alınmaktadır. Ancak, söz konusu kanunda; günümüzde ortaya çıkan ihtiyaçlara cevap verebilmek ve uygulamadan doğan bazı aksaklıkların sigortalılar lehine giderilmesi için yeni değişiklikler yapılması zorunlu hale gelmiştir.

Tasarı ile anılan kanunda; köy sınırları içerisinde köylünün kendi el emeği ve aile yardımlaşması ve kısmen de işçi çalıştırmak suretiyle yaptığı köy tipi yapıların Sosyal Sigortalar Kanunu mevzuatının dışında bırakılması, Sosyal Sigortalar Kurumundan emekli olanlara ikinci bir iş imkânının tanınması, askerlik borçlanmasında görülen aksaklıkların ortadan kaldırılması, sosyal güvenlik sistemleri içerisinde yer alan zaman aşımı kavramının yumuşatılması, sigortalıların geçindirmekle yükümlü oldukları kimselere ilişkin yeni düzenlemeler yapılması ve sosyal güvenlik kuruluşlarından emekli olanların arasında norm ve standart birliğinin sağlanması gibi hususlarda değişiklikler yapılmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda tasarı ile öngörülen hususların sosyal düzen ve güvenlik açısından son derece isabetli olduğu belirtilmiş, ancak getirilmek istenen «sosyal güvenlik destek primi» nin kuruma yeni malî imkânlar getirmekle birlikte emekli işçiyi, işverenin istismar etmesine yardımcı mahiyette olabileceği şeklinde endişeler belirtilmiştir. Hükümet temsilcileri ise bu endişenin yersiz olduğunu zira getirilen bu uygulama ile bilâkis, emekli işçinin işveren tarafından ucuz işçi olarak görülmesinin engelleneceği belirtmiştir. Ayrıca sosyal güvenlik destek priminin hiçbir şekilde malî imkân yaratacak nitelikte düşünülmediği ve böyle bir düzenleme de olmadığı hususu verilen örnekle açıklanmıştır. Bu açıklama sonunda, tasarı ve gerekçesi benimsenmiş Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu metni esas alınmak suretiyle maddelere geçilmesi kararlaştırılmıştır.

«506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu» nun 135 inci maddesine ilişkin düzenlemeyi öngören tasarının çerçeve 7 nci maddesinin «c» fıkrasında «.. fıkrasının ..» ibaresinden sonra yer alan «son bendi» ibaresi, «.. (h) bendinden sonra gelen hüküm» şeklinde değiştirilmiştir;

Tasarının Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu tarafından aynen kabul edilen 1, 4, 5, 6, 9, 10, Geçici 1, 2 ve 3 üncü maddeleri ile Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunca değiştirilen 2, 3 ve 8 inci maddeler ve yürürlük ve yürütmeye ilişkin 11 ve 12 nci maddeler aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan <i>Cengiz Tuncer</i> Kayseri	Sözcü <i>Alaattin Fırat</i> Muş	Kâtip Üye <i>Kadir Demir</i> Konya
<i>Mehmet Deliceoğlu</i> Adıyaman	<i>Hâzım Kutay</i> Ankara	<i>Nabi Sabuncu</i> Aydın
M. Fenni İslimyeli Balıkesir İmzada bulunamadı.	<i>Hakkı Artukarslan</i> Bingöl	A. Şamil Kazakoğlu Bolu
<i>İlhan Aşkın</i> Bursa	M. Memduh Gökçen Bursa	C. Tayyar Sadıklar Çanakkale
<i>Ünal Akkaya</i> Çorum	<i>İsmail Şengün</i> Denizli Emekliden alınacak prime karşıyım.	<i>Şeyhmus Bahçeci</i> Diyarbakır 506/3 - 2 fıkrasının kalkınmada öncelikli yörelerde kasaba ve köy sınırları içinde dahil edilmesi
<i>Metin Yaman</i> Erzincan	<i>İlhan Aras</i> Erzurum	<i>Togay Gemalmaz</i> Erzurum
M. Oltan Sungurlu Gümüşhane	<i>Abdurrahman Demirtaş</i> Hatay	<i>İbrahim Fevzi Yaman</i> Isparta
<i>Yaşar Albayrak</i> İstanbul	<i>Halil Orhan Ergüder</i> İstanbul	<i>Tülay Öney</i> İstanbul Destek primine karşıyım.
<i>Özdemir Pehlivanoğlu</i> İzmir	M. Turan Bayezit Kahramanmaraş	<i>İbrahim Özbıyık</i> Kayseri
<i>Erol Ağagil</i> Kırklareli	<i>Mehmet Budak</i> Kırşehir	<i>İsmet Ergül</i> Kırşehir
<i>Saffet Sert</i> Konya	<i>Ayhan Fırat</i> Malatya	<i>Fehmi Memişoğlu</i> Rize
<i>Rıza Tekin</i> Siirt	<i>İsa Vardal</i> Zonguldak Destek primine muhalifim.	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Ek Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 3 üncü maddesinin I inci bendine aşağıdaki (L) fıkrası eklenmiş ve II nci bendinin (C) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«L) Köy sınırları içinde, anahtar teslimi veya ihale suretiyle başkasına verilmeksizin, turistik, ticarî veya dinlenme gayesi dışında, kısmen inşaat sahibi ve aile fertlerinin çalışması, kısmende hariçten işçi çalıştırılması suretiyle kendi ihtiyaçları için yapılan inşaat, tamirat, tadilat, tesisat ve benzeri işlerde çalışanlar,»

«C) Kanunla kurulu sosyal güvenlik kurumlarından malullük veya emekli aylığı almakta iken bu Kanuna tabi sigortalı bir işte çalışanların 78 inci maddeye göre tespit edilen prime esas kazançları üzerinden 63 üncü madde hükmüne göre Sosyal Güvenlik Destek Primi kesilir.

Sosyal Güvenlik Destek Primi ödenmiş süreler, bu Kanuna göre sigortalılık süresinden sayılmaz ve 24.5.1983 tarih ve 2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına tabi olarak geçen hizmetlerin birleştirilmesi hakkında Kanun hükümleri uygulanmaz, 64 üncü madde hükmüne göre toptan ödeme yapılmaz. Ancak iş kazası veya meslek hastalığı halinde 12 nci madde hükümleri uygulanır.

Bunlardan kendi kanunlarına göre görev malullüğü aylığı bağlanmış olanlar Kurumdan yazılı talepte bulunurlarsa, bunlar hakkında talep tarihini takip eden aybaşından itibaren, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları da uygulanır.»

MADDE 2. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 60 ıncı maddesinin (F) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«F) Bu Kanuna göre sigortalı olarak tescil edilmiş bulunanların, er olarak silah altında veya Yedek Subay Okulunda geçen sürelerinin tamamı, kendilerinin veya hak sahiplerinin yazılı talepte bulunmaları halinde ve bu Kanunun 78 inci maddesi ile belirlenen prime esas kazancın alt sınırının talep tarihindeki tutarı üzerinden hesaplanacak malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinin tamamını 2 yıl içinde ödemeleri şartı ile borçlandırılır.

Ancak kanunla kurulmuş bulunan diğer sosyal güvenlik kuruluşları mevzuatına göre sigortalı veya iştirakçi olanlar hakkında yukarıdaki fıkra hükmü uygulanmaz.

Borçlandırılan sürenin karşılığı olan gün sayısı sigortalının prim ödeme süresine katılır. Bu Kanuna göre tespit edilen sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki süreler için borçlandırılma halinde, sigortalılığın başlangıç tarihi, borçlandırılan gün sayısı kadar geriye götürülür.

Askerlik borçlanmalarında, aylık bağlanmaya hak kazanılması durumunda kendilerine, borcun ödendiği tarihi takip eden aybaşından itibaren aylık bağlanır.

**SAĞLIK VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Ek Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 60 ıncı maddesinin (F) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(F) Bu Kanuna göre sigortalı olarak tescil edilmiş bulunanların, er olarak silah altında veya Yedek Subay Okulunda geçen sürelerinin tamamı, kendilerinin veya hak sahiplerinin yazılı talepte bulunmaları halinde ve bu Kanunun 78 inci maddesi ile belirlenen prime esas kazancın alt sınırının talep tarihindeki tutarı üzerinden hesaplanacak malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerini 2 yıl içinde ödemeleri şartı ile borçlandırılır. 2 yıl içerisinde ödenmeyen borçlanma süreleri hizmetten sayılmaz.

Ancak kanunla kurulmuş bulunan diğer sosyal güvenlik kuruluşları mevzuatına göre sigortalı veya iştirakçi olanlar hakkında yukarıdaki fıkra hükmü uygulanmaz.

Borçlandırılan sürenin karşılığı olan gün sayısı sigortalının prim ödeme süresine katılır. Bu Kanuna göre tespit edilen sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki süreler için borçlandırılma halinde, sigortalılığın başlangıç tarihi, borçlandırılan gün sayısı kadar geriye götürülür.

Askerlik borçlanmalarında, aylık bağlanmaya hak kazanılması durumunda kendilerine, borcun ödendiği tarihi takip eden aybaşından itibaren aylık bağlanılır.

**PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Ek Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu metninin 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 63 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Yaşlılık aylığı alanların yeniden çalışmaları

Madde 63. — Bu Kanuna göre yaşlılık aylığı almakta iken sigortalı olarak bir işte çalışmaya başlayanların yaşlılık aylıklarının ödenmesine devam olunur. Yaşlılık aylığı almakta iken, sigortalı bir işte çalışanların, 78 inci maddeye göre tespit edilen prime esas kazançları üzerinden % 30 oranında Sosyal Güvenlik Destek Primi kesilir. Bu primin 1/3'ü sigortalı hissesi 2/3'ü işveren hissesidir.

Sosyal Güvenlik Destek Priminin oranı ile sigortalı ve işveren hisseleri Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının teklifi ile Bakanlar Kurulunca değiştirilebilir.

Yaşlılık aylığı almakta iken sigortalı bir işte çalışanlar, bu Kanuna göre yaşlılık aylığı almakta olanlar ile bunların geçindirmekle yükümlü oldukları eş ve çocuklarına, ana ve babalarına tanınan sosyal sigorta haklarından aynen yararlanırlar.

Sosyal Güvenlik Destek Primi ödenmiş süreler, bu Kanuna göre sigortalılık süresinden sayılmaz, ve 24.5.1983 tarih ve 2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına tabi olarak geçen hizmetlerin birleştirilmesi hakkında Kanun hükümleri uygulanmaz, 64 üncü madde hükmüne göre toptan ödeme yapılmaz. Ancak iş kazası veya meslek hastalığı halinde 12 nci madde hükümleri uygulanır.»

(Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunun Kabul
Ettiği Metin)

MADDE 3. — 506 sayılı Kanunun 63 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yaşlılık aylığı alanların yeniden çalışmaları

Madde 63. — A) Bu Kanuna göre yaşlılık aylığı almakta iken, sigortalı olarak çalışmaya başlayanların yaşlılık aylıkları çalışmaya başladıkları tarihte kesilir.

Yukarıdaki fıkraya göre yaşlılık aylıkları kesilenlerden yeniden çalıştıkları süre zarfında 78 inci maddeye göre prime esas kazançları üzerinden 73 üncü madde gereğince prim alınır. Yaşlılık aylıkları kesilenlerden işten ayrılarak yaşlılık aylığı verilmesi için yazılı talepte bulunan sigortalıya aşağıdaki fıkraya hükmüne göre yeniden hesaplanarak, yaşlılık aylığı, talep tarihini takip eden aybaşından başlanarak ödenir.

Bu sigortalılar için yazılı talep tarihlerine göre yeniden yaşlılık aylığı hesaplanır ve bu aylık, önceden bağlanan yaşlılık aylığından fazla ise, hesaplanan yeni aylık üzerinden ödeme yapılır. Hesaplanan yeni aylığın eski aylıktan düşük olması halinde, eski aylık esas alınır. Ancak, aylığı kesildikten sonra geçen prim ödeme gün sayıları bu Kanunun 61 inci maddesinin (A) fıkrasının (a) bendine göre aylık bağlama oranının tespitinde değerlendirilir.

B) Bu Kanuna göre yaşlılık aylığı almakta iken sigortalı olarak bir işte çalışmaya başlayanların yazılı talepte bulunmaları halinde yaşlılık aylıklarının ödenmesine devam olunur. Ancak bunlardan 78 inci maddeye göre tespit edilen prime esas kazançları üzerinden % 24 oranında sosyal güvenlik destek primi kesilir. Bu primin 1/4'ü sigortalı hissesi, 3/4'ü işveren hissesidir.

Yaşlılık aylığı almakta iken sigortalı bir işte çalışanlar, bu Kanuna göre yaşlılık aylığı almakta olanlara ve bunların geçindirmekle yükümlü oldukları eş ve çocuklarına, ana ve babalarına tanınan sosyal sigorta haklarından aynen yararlanırlar.

Sosyal güvenlik destek primi ödenmiş süreler, bu Kanuna göre sigortalılık süresinden sayılmaz ve 24.5.1983 tarih ve 2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun hükümleri uygulanmaz, 64 üncü madde hükmüne göre toptan ödeme yapılmaz.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 3. — Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu metninin 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 4. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 72 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Sağlık yönetim giderleri hariç genel yönetim giderleri Kurumun yıllık genel gelirlerinin % 10'unu aşmaz.»

MADDE 5. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 99 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Zamanaşımı ve hakkın düşmesi

Madde 99. — Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, iş kazalarıyla meslek hastalıkları ve ölüm sigortalarından hak kazanılan gelir ve aylıklar, hakkı doğuran olay tarihinden itibaren beş yıl içinde istenmezse zamanaşımına uğrar. Bu durumda olanların gelir ve aylıkları, yazılı istek tarihini takibeden aybaşından itibaren başlar.

İş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasından kazanılan diğer haklar ile hastalık ve analık sigortalarından doğan haklar ise, hakkı doğuran olay tarihinden itibaren beş yıl içinde istenmezse düşer.

Geçici iş göremezlik ödeneğini veya herhangi bir döneme ilişkin gelir veya aylığını beş yıl içinde almayanların, söz konusu ödenek, gelir veya aylıkları ödenmez.

MADDE 6. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 106 ncı maddesinin (b) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«b) 18 yaşını veya ortaöğrenim yapıyorsa 20 yaşını, yükseköğrenim yapıyorsa 25 yaşını doldurmamış veya 18 yaşını doldurmuş olup da çalışmayacak durumda malul erkek çocukları ile yaşları ne olursa olsun evli bulunmayan ve sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi olarak çalışmayan veya bunlardan aylık yahut gelir almayan kız çocukları.»

(Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunun Kabul
Ettiği Metin)

Ancak iş kazası veya meslek hastalığı halinde 12 nci madde hükümleri uygulanır.

Bu Kanuna göre yaşlılık aylığı almakta iken sigortalı bir işte çalışmaları dolayısıyla bu maddenin (A) fıkrasına göre yaşlılık aylığı kesilenler, çalıştıkları süre içinde (B) fıkrasında yazılı hükümlerin uygulanmasını; (B) fıkrasına göre yaşlılık aylığı kesilmeden çalışanlar ise çalıştıkları süre içinde haklarında (A) fıkrasında yazılı hükümlerin uygulanmasını isteyebilirler.

MADDE 4. — Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Tasarının 5 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Tasarının 8 inci maddesi Komisyonumuzca 7 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 4. — Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu metninin 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu metninin 5 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu metninin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun;

«a) 135 inci maddesinin başlığı (Tüzük ve Yönetmelik);

b) 135 inci maddesinin (B) fıkrası ile ilgili diğer maddelerdeki (tüzük) deyimi (yönetmelik);

c) 135 inci maddesinin (B) fıkrasının (h) bendinden sonra gelen hüküm (Kurumca hazırlanacak yönetmelikle);

Şeklinde değiştirilmiştir.»

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 7. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa 6.3.1981 tarih ve 2422 sayılı Kanunun 17 nci maddesi ile eklenen Ek Madde 1'in ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve son fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

«Genel Bütçe Kanunu veya Bakanlar Kurulu Kararı ile tespit edilen 657 sayılı Kanuna tabi Devlet Memurlarının aylıklarına uygulanan katsayı 506 sayılı Kanuna göre bağlanan gelir ve aylıkların hesaplanmasında da uygulanır.»

MADDE 8. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun;

- «a) 135 inci maddesinin başlığı (Tüzük ve Yönetmelik);
 - b) 135 inci maddesinin (B) fıkrası ile ilgili diğer maddelerdeki (tüzük) deyimini (yönetmelik);
 - c) 135 inci maddesinin (B) fıkrasının son bendi (Kurumca hazırlanacak Yönetmelikte);
- şeklinde değiştirilmiştir.»

MADDE 9. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa aşağıdaki Ek Maddeler eklenmiştir.

«EK MADDE 1. — Sosyal Güvenlik Sözleşmelerinin uygulanması ile ilgili olarak prim ödeme süreleri üç ayı aşmamak üzere, Yönetim Kurulu Kararı ile tespit edilebilir.

EK MADDE 2. — Sigortalılar ile Kurumdan sürekli işgöremezlik geliri, malullük veya yaşlılık aylığı almakta olanların geçindirmekle yükümlü oldukları çocuklarının ve Kurumdan hak sahibi olarak gelir veya aylık alan çocukların, iyileşmelerine yarıyacak yahut işgöremezliklerini gidermeleri için gerekli görülen pro-

(Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunun Kabul
Ettiği Metin)

MADDE 8. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanu-
nuna 2167 sayılı Kanunla eklenen ek madde 5 aşağı-
daki şekilde değiştirilmiştir.

Tasfiye edilen hizmetlerin ihyası

Ek Madde 5. — Yürürlükten kaldırılmış olan
2454, 3575, 5417, 6900 sayılı Kanunlar ile 506 sayılı
Kanun ve bunların ek ve değişikliklerine göre prim
ve aidat iadesi veya toptan ödeme yapılarak hizmet-
leri tasfiye edilmiş bulunanlardan;

a) Yeniden bu Kanuna tabi işlerde çalışmış ya-
hut bu Kanunun 85 ve 86 ncı maddesine göre prim
ödememiş olanlar ile,

b) Tasfiye edilmiş veya edilecek hizmetlerin, var-
sa kanunla kurulmuş diğer sosyal güvenlik kuruluş-
larında geçmiş hizmetler ile toplanarak ölüm sigorta-
sından aylık bağlanmasına yeterli olması halinde ölen-
lerin haksahipleri,

Yazılı olarak müracaat ederek, hizmetin tasfiye-
sinde ilgililere iade edilen prim ve aidat veya toptan
ödeme tutarının tamamını alındıkları tarihten yatırı-
lacağı tarihe kadar hesaplanacak kanunî faizi ile bir-
likte bir defada Kuruma ödedikleri takdirde, bu hiz-
metler ihya edilerek bu Kanunun uygulanmasında
nazara alınır.

İhya edilen bu hizmetler, 2829 sayılı Kanuna göre
yapılacak birleştirmede de nazara alınır.

MADDE 9. — Tasarının 7 nci maddesi Komis-
yonumuzca 9 uncu madde olarak aynen kabul edil-
miştir.

MADDE 10. — Tasarının 9 uncu maddesi Komis-
yonumuzca 10 uncu madde olarak aynen kabul edil-
miştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 8. — Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu
metninin 8 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu
metninin 9 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu
metninin 10 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

tez araç ve gereçleri, Kurumca, 34 üncü maddede belirlenen sağlık yardımları süreleri ile bağlı olmaksızın sağlanır, onarılır ve tespit edilen süre ve şartlarla yenilenir.

Bu madde gereğince verilecek protez araç ve gereçlerin türleri süre ve şartları ile yapılacak ödeme miktarlarına ait esaslar Kurumca hazırlanacak yönetmelikle tespit edilir».

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce, iş kazaları ile meslek hastalıkları ve ölüm sigortasından gelir veya aylık hakkı düşen ve bu Kanunun yürürlük tarihinde hak sahibi durumunda bulunan veya bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra hak sahibi durumuna girenlerin yazılı olarak Kuruma müracaatları halinde, müracaat tarihini takibeden aybaşından başlanarak gelir veya aylıkları ödenir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu kapsamına alınmış olan ve bu Kanunun 1 inci maddesine göre kapsam dışında bırakılan köy sınırları içindeki bina, inşaat, tamirat, tadilat, tesisat ve benzeri işler için ödenmemiş bulunan sigorta primleri terkin edilir.

GEÇİCİ MADDE 3. — 506 sayılı Kanuna 6.3.1981 tarih ve 2422 sayılı Kanunun 17 nci maddesiyle eklenen ek madde 1 ile getirilen ve 24.10.1983 tarih ve 2934 sayılı Kanunla değişik gösterge tablosunda 31.12.1986 tarihine kadar, ileri yılları da kapsayacak şekilde değişiklikler yapmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Yürürlük

MADDE 10. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

4 . 3 . 1986

Başbakan

T. Özal

Devlet Bak. Başbakan Yrd.

İ. K. Erdem

Devlet Bakanı

M. V. Dinçerler

Devlet Bakanı

A. Karaevli

İçişleri Bakanı

Y. Akbulut

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı

M. Emiroğlu

Ulaştırma Bakanı

V. Atasoy

Sanayi ve Ticaret Bakanı

H. C. Aral

Devlet Bakanı

K. Oksay

Devlet Bakanı

A. Tenekeci

Adalet Bakanı

M. N. Eldem

Dışişleri Bakanı

V. Halefoğlu

Bayındırlık ve İskânı Bakanı

İ. S. Giray

Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanı

H. H. Doğan

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

S. N. Türel

Devlet Bakanı

A. M. Yılmaz

Devlet Bakanı

M. T. Titiz

Millî Savunma Bakanı

Z. Yavuztürk

Maliye ve Gümrük Bakanı

A. K. Alptemoçin

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı

M. Aydın

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

M. Kalemli

Kültür ve Turizm Bakanı

M. M. Taşçıoğlu

(Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonunun Kabul
Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 1. — Tasarının geçici 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Tasarının geçici 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Tasarının geçici 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yürürlük

MADDE 11. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 12. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 1. — Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu metninin geçici 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu metninin geçici 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu metninin geçici 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yürürlük

MADDE 11. — Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu metninin 11 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yürütme

MADDE 12. — Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu metninin 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.